

**T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

ÇALIŞMA DEFTERİ

TARİH 11

Ünite

**Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı
Siyaseti (1595-1774)**

Konu

1595-1700 Yılları Arasındaki Siyasi Gelişmeler
XVII. Yüzyıl Siyasi Ortamında Osmanlı Devleti
Westphalia Barış'ından Modern Devletler Hukukuna

Açık Sularda Güç Mücadelesi
1700-1774 Yılları Arasındaki Siyasi
Gelişmeler

OGM
MATERYAL

Çalışma Defteri

ÖN SÖZ

Bu çalışma defterinde öğrencilerimizin, öğretim süreçleri içerisinde kazandıkları bilgi ve becerilerini kullanmalarına olanak tanıyan çeşitli düzeylerde ve yapılarda etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle öğrencilerimiz, gelişimlerini izleme imkânı bulurken öğretmenlerimiz de bu süreçte onlara etkili dönütler verme ve öğrencilerinin bilişsel gelişimini farklı düzeylerde takip etme imkânı bulmuş olacaktır. Bu bakımdan defterde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarının tümüne yönelik çıktıların gözlemlenebilmesine imkân tanıyacak şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterlerinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle öğrencilerin keyifli vakitler geçirmelerini sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle öğrenciler kendi öz değerlendirmelerini yapabilecek ve eksik oldukları konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaktır.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış ve denetimden geçmiş olan bu çalışma defterleriyle öğrenci ve öğretmenlerimize katkı sunmayı amaçlamaktayız.

2

TARİH-11

Hatırlıyor muyum?

Aşağıda yer alan bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

Osmanlı Devleti, XVII. yüzyılda Venedik, Avusturya, Rusya, İran ve Lehistan ile mücadele etmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

2

Haçova'da yapılan meydan savaşında Osmanlılar, Avusturya ve Erdel'in oluşturduğu müttefik orduya karşı büyük bir zafer kazanmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

3

Osmanlı padişahları, Sultan II. Selim'e kadar sefere çıkmayı ve gazayı başlıca vazifeleri olarak kabul etmişlerdir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

4

Zitvatorok Antlaşması, Avusturya'nın büyük devlet seviyesine çıkmasını ve Osmanlı Devleti ile diplomatik protokolde eşit olmasını sağlamıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

5

Sultan II. Osman (Genç Osman) Hotin Seferi'ni Lehistan üzerine düzenlemiş ve sefer, Lehistan'ın barış isteğiyle sonuçlanmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

6

1681'de imzalanan Bahçesaray Antlaşması Rusya ile Osmanlı Devleti arasındaki ilk antlaşmadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

TARİH-11

3

Hatırlıyor muyum?

7

Avrupa'da 1618-1648 yılları arasında süren kaos ortamına 1648'de Westphalia Antlaşması ile son verilmiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

8

Osmanlı Devleti'yle imzalanan Karlofça ve İstanbul Antlaşmaları ile II. Viyana Kuşatması sonrasında Avrupa devletleri tarafından oluşturulan Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşlar sona erdi.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

9

1555'te Protestanlarla Alman imparatoru arasında imzalan Augsburg (Ogsburg) Antlaşması ile Protestan mezhebi ve kilisesi resmen tanınmış ve Almanya'daki prenslere istediği mezhebi seçme özgürlüğü tanınmıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

10

Sömürgecilik, bir devletin kendi sınırları dışında kalan genelde deniz aşırı toprakları askeri müdahale başta olmak üzere çeşitli yollarla ele geçirmesi ve orada hakimiyet kurup yerli toplumlar üzerinde siyasi, iktisadi ve kültürel alanlarda üstünlük sağlayarak bunların her türlü imkanlarını kendi menfaati için yağmalamasıdır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

11

1639 yılında Osmanlılarla Safeviler arasında imzalanan Kasr-ı Şirin Antlaşması iki devlet arasında uzun bir barış dönemi başlatmış ve ticaret yollarının yeniden canlanmasını sağlamıştır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

12

Otuz Yıl Savaşları'ndan sonraki süreçte Kutsal Roma İmparatorluğu'nun Avrupa'yı tek bir imparatorluk çatısı altında birleştirme politikası gerçekleşmemiş ve bu politikanın yerini denge politikası almıştır.

Hatırlıyorum
2 PuanKısmen Hatırlıyorum
1 PuanHatırlamıyorum
0 Puan

4

TARİH-11

Hatırlıyor muyum?

13

Rusya, Küçük Kaynarca Antlaşması ile İstanbul'da bir Ortodoks Kilisesi inşa ederek burada ibadet edenleri himayesi altına alma hakkını elde etmiştir. Küçük görünen bu taviz, Rusya'nın daha sonraları Osmanlı Devleti'ne müdahale etme hakkına sahip olduğu iddiasının gerekçesini oluşturmuştur.

Hatırlıyorum
2 PuanKısmen Hatırlıyorum
1 PuanHatırlamıyorum
0 Puan

14

Osmanlı donanması, 1770 Çeşme yenilgisine kadar Akdeniz hâkimiyetini elinde tutmuştur.

Hatırlıyorum
2 PuanKısmen Hatırlıyorum
1 PuanHatırlamıyorum
0 Puan

15

1700 İstanbul Anlaşması'yla Azak Kalesi'ni ele geçirerek ilk defa Karadeniz'e çıkma fırsatı bulan Rusya, Osmanlıların Karadeniz'deki varlığı için tehdit oluşturmuştur.

Hatırlıyorum
2 PuanKısmen Hatırlıyorum
1 PuanHatırlamıyorum
0 Puan

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Çok iyisin.

Daha çok çalışmalısın.

Konuyu yeniden çalışmalısın.

1 - 15 Arası maddeler
için karekodu okutun

TARİH-11

5

Eşleştirme

Kutucukların içindeki açıklamaları sayfanın sağ tarafında yer alan tablonun içindeki kavramla eşleştirip uygun gelen harfleri kutucukların yanındaki yuvarlağın içine yazınız.

1

1618 ile 1648 yılları arasında Orta Avrupa'da yapılan ve Avrupa'da birçok devletin katıldığı Habsburg hanedanına karşı mücadeleyi esas alan, dinsel nitelikli savaşlar.

2

Devletlerin uluslararası ilişkilerde mevcut duruma göre dönemin durum ve şartlarını menfaatleri doğrultusunda gözeterek kurdukları ittifaklar.

3

Altınorda Devleti'nin yıkılmasından sonra ortaya çıkan devletlerdendir.

4

Devletler arası ilişkileri düzenleyen tarafların maruz kaldıkları davranışlara benzer şekilde karşılık vermeleri esasına dayalı uygulamalar, "karşılıklık" ilkesi.

5

Bir millet tarafından benimsenmiş yönetim anlayışı, hükümdarın tek başına söz sahibi olduğu ve hakimiyetin bir tek şahısta bulunmasını kabul eden yönetim biçimi.

6

Bir milletin veya milletlerarası kuruluşların önceden belirlenen bir amaçla ulaşmak için yönedikleri yolların ve uygulanan yöntemlerin başka unsurlar tarafından tehlikeye sokulması, engellenmeye çalışılması.

7

"Uyvar önünde bir Türk gibi kuvvetli" deyimini tarihe mal etmiş Osmanlı sadrazamı.

Mütekabiliyet

A

Stratejik Tehdit

B

Ahmet Paşa Antlaşması

C

Konjonktürel

Ç

Köprülü Fazıl Ahmed Paşa

D

Safevi Devleti

E

Belgrad Antlaşması

F

8 1731 yılında Şah Tahmasb komutasındaki İran ordusunun Revan'a saldırısıyla başlayan savaşta Osmanlılar, İran ordusunu mağlup etmesi sonunda imzalanan antlaşma.

Otuz Yıl Savaşları **G**

9 Avusturya'nın art arda aldığı yenilgiler sonrası Pasarofça Antlaşması'yla aldığı yerleri de Osmanlı Devleti'ne geri vermek zorunda kaldığı, Fransa'nın aracılığıyla imzalanan antlaşma.

Habsburg **H**

10 Osmanlı Devleti'nin XVII. yüzyılda doğudaki en önemli rakibidir.

Millî Monarşi **I**

11 Osmanlı Devleti'nin batıdaki en önemli rakibi ve Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'na hakim olan hanedan.

Kırım Hanlığı **J**

6

TARİH-11

Boşluk Doldurma

Aşağıda karışık olarak verilen kelimeleri metinde uygun olan boşluklara yazınız.

Zitvatorok

Kutsal İttifak

Hollanda

Kadırga

Diplomasi

İstanbul Antlaşması

Rusya

İspanya

Prut Savaşı

Venedik

İngiltere

Kalyon

Küçük Kaynarca Antlaşması

Augsburg

Buharlı Gemi

Nant Fermanı

- 1533 İstanbul Antlaşması ile Osmanlı Devleti'nin Avusturya'ya karşı sağladığı üstünlük ..... antlaşması ile sona ermiştir.
- XVI. yüzyıldan sonra denizcilikte yükselerek sömürgecilikte ve uluslararası ticarete etkili olan Atlantik ülkeleri..... ve .....'dir.
- Viyana bozgunu sonrası Avusturya, Lehistan, Venedik, Malta ve Rusya'nın Osmanlıya karşı oluşturduğu Haçlı birliğine..... adı verilir.
- Akdeniz'de daha çok kürek gücüyle hareket edebilen, her koya rahatça girip çıkabilen, küçük limanlara rahatça yanaşabilen gemilere.....denir.
- .....Antlaşması ile Almanya'daki prenslere istediği mezhebi seçme özgürlüğü verilmiş

ve Lutherci prenslerle Katolik prensler arasında barış sağlanmaya çalışılmıştır.

6. Osmanlı gemiciliğinin gelişimindeki birinci dönem, devletin kuruluşundan XVII. yüzyılın sonlarına kadar devam eden kürekli gemilerdir. İkinci dönem ise XIX. yüzyılın ortalarına kadar süren yelkenli gemiler dönemidir. Bu dönemde kullanılan gemilere .....denir.
7. 1711'de.....'nın kazanılması ve Osmanlı donanmasının Karadeniz'deki faaliyetleri sonucunda Azak Kalesi yeniden geri alındı.
8. Osmanlı Devleti, 24 senelik uzun bir kuşatma sonucunda .....'e ait olan Girit'e hâkim olmuştur.
9. Bir ülkenin uluslararası ilişkilerini ve bu ilişkileri düzenleyen antlaşmaları belirleme ya da uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme eylemi ve sanatına ..... adı verilir.
10. XVIII. yüzyılın son çeyreğine kadar yabancı devlet gemilerine kapalı bir Türk gölü olarak kalan ve özel istisnalar dışında yabancı gemilerin çıkmasına izin verilmeyen Karadeniz, ...ile ilk defa Rus gemilerinin kullanımına açılmıştır.

TARİH-11

7

Çoktan Seçmeli

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1

Efe Osmanlı Devleti'nin yapmış olduğu antlaşmalar ile devletleri eşleştirdiği bir etkinlik çalışması yapmıştır. Yaptığı çalışma sonrası sıralaması;

- I. Zitvatoruk Antlaşması-Avusturya
- II. Pasarofça Antlaşması-Venedik
- III. Ferhat Paşa Antlaşması-İran
- IV. Bucaş Antlaşması-Rusya

şeklinde olmuştur.

Buna göre Efe'nin eşleştirmelerinden hangisi **yanlıştır**?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve II
D) II ve IV   E) I, II ve IV

3

Yukarıda verilen harita göz önünde bulundurulduğunda Rusya'nın 1700 tarihinden itibaren Osmanlı Devleti ile kurduğu ilişkilerde bir yayılmacı strateji izlediği söylenebilir.

Rusya bu yayılmacı politikalarını izlerken;

2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Prut Antlaşması	Pasarıçça Antlaşması	Patrona Hali İyaları	Ahmet Paşa Antlaşması	Belgrad Antlaşması	Kapitülasyonların silinmesi hâle gelmesi	Kerden Antlaşması	Çeşme (Baskın)	Küçük Kaynarca Antlaşması
1711	1718	1730	1732	1739	1740	1746	1770	1774

Tarih şeridinde verilen bilgilere göre;

- I. Osmanlı Devleti sınırlarını genişletmektedir.
- II. Devletin iç sorunları bulunmaktadır.
- III. Dış sorunlar yönetim değişikliği isteğini artmıştır.
- IV. Rusya, Avusturya ve İran'la mücadele edilmektedir.

gibi yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve IV

- I. Sıcak denizlere inmek
- II. Ortodoksları himayesine almak
- III. Baltık denizine ulaşmak

hedeflerini gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Bu hedeflerinin hangisini gerçekleştirmede Osmanlı devleti ile çatışma içerisinde olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) II ve III
D) I ve II
E) I, II ve III

8

TARİH-11

Çoktan Seçmeli

4

Bilgi:

Osmanlı Devleti 1699'da Karlofça Antlaşması ile Avrupa'daki topraklarının bir kısmını kaybetmiştir. XVIII. yüzyılda ise kaybettiği toprakları geri alabilmek için mücadele etmiş, fakat bu mücadelesinde de emellerine ulaşamamıştır. Yüzyılın sonuna doğru yeni topraklar da kaybetmiştir.

Durum:

Osmanlı Devleti'nin Karlofça Antlaşması ile birlikte uluslararası ilişkilerde karşı karşıya kaldığı mevcut durumun değerlendirdiği bir forumda katılımcılardan;

Yücel Bey: "Osmanlı Devleti Avrupa'da yalnız kalmıştır"

Bekir Bey: "Kutsal ittifak blokuna karşı İslam Birliği düşüncesine yönelmiştir."

Kaan Bey: "Avrupa'nın iç işlerine müdahale etmesini kabul etmiştir."

Filiz Hanım: "Rusya ile Avrupa devletlerine karşı politika-

5

Öğretmen Kenan Bey yaptığı yazılı yoklamada, öğrencilerden Karlofça antlaşması'nın özellikleri ile ilgili sorduğu soruda, yanlış olan bilgi karşısına (Y), doğru bilgi karşısına da (D) yazmalarını istemiştir.

Öğretmen Kenan Bey'in sorusunda Kerem'in verdiği cevaplar aşağıdaki gibidir.

- . İlk kez toprak kaybı yaşanmıştır.(D)
- . Venedik ve Lehistan'a toprak verilmiştir. (Y)
- . Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşlar sona erdi. (D)
- . Osmanlı Devleti ilk defa yabancı devletlerin arabuluculuğunu kabul etti. (D)
- . Avrupa Devletlerine karşı denge siyaseti izlemiştir. (Y)

Her maddesi 2 puan olan sorunun değerlendirmesinde Kerem'in bu soruya verdiği cevaplardan kaç puan almaması gerekir.

ya yönelmiştir.”

Tolga Bey: “Osmanlı Devleti; Avrupalı devletler karşısında yeni toprak kayıpları yaşamıştır.” ifadelerini kullanmıştır.

Yukarıdaki ifadelerden hangisinin bilgi bölümünde verilenler ile uyum içerisinde olduğu söylenebilir?

- A) Yücel Bey'in   B) Bekir Bey'in   C) Kaan Bey'in
D) Filiz Hanım'ın   E) Tolga Bey'in

- A) 2 Puan   B) 4 Puan   C) 6 Puan
D) 8 Puan   E) 10 Puan

6

“Sömürgecilik, bir devletin kendi sınırları dışında kalan genelde deniz aşırı toprakları askeri müdahale başta olmak üzere çeşitli yollarla ele geçirmesi ve orada haki-miyet kurup yerli toplumlar üzerinde siyasi, iktisadi ve kültürel alanlarda üstünlük sağlayarak bunların her türlü imkanlarını kendi menfaati için yağmalamasıdır.”

Bu bilgiye göre sömürgeciliğe maruz kalan toplumlarda

- I. Milli politikaların güçleneceği,
- II. Toplumsal dayanışmanın gelişeceği,
- III. Yayılmacı politikalara yöneleceği

gibi gelişmelerden hangisi beklenemez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve III
D) I ve III   E) I, II ve III

TARİH-11

9

Çoktan Seçmeli

7

Amsterdam'da Rijks Müzesini gezerken Gerard ter Borch,

8

Avrupa Tarihi ile ilgili bir konferansta konuşmasını;

“Otuz Yıl Savaşları sonunda Fransa artık Avrupa siyasetine yön veren devlet konumuna yükselirken İngiltere de güçlü bir devlet olarak Avrupa'da etkili olmaya başlamıştır. Bazı Avrupa ülkeleri topraklarını genişletirken özellikle Almanya'da gerileme ve iç karışıklıklar yaşanmıştır. Otuz Yıl Savaşları'ndan sonraki süreçte Kutsal Roma İmparatorluğu'nun Avrupa'yı tek bir imparatorluk çatısı altında birleştirme politikası gerçekleşmemiş ve bu politikanın yerini denge politikası almıştır.” Şeklinde sözlerle tamamlayan bir tarihçiye salonda bulunan dinleyiciler tarafından yöneltilen sorulara “Evet” diyerek cevap verebilmesi için kendisine;

- I. Fransa ve İngiltere bu dönemde birlikte mi hare-

(1648) ün , " Westphalia Antlaşması imzalanırken " tablosu önüne geldiğimde eserle ilgili bilgi veren görevli Otuz Yıl Savaşları sonrası Avrupa'da düzeni sağlamak için toplanan Westphalia Barışı için Avrupa'nın ilk büyük konferansı olduğunu, daha önceki uluslararası konferanslar dinî nitelikteyken Westphalia Barışı'na katılan devletlerin, savaş ve egemenlik sorunlarını dinin etkisinde kalmadan tartıştığını bu tablonda bu atmosferi dile getirmesi bakımından önemli olduğunu belirtmişti.

Bu durum karşısında zihnimden geçirdiğim düşüncelerimi görevliye;

- . Kutsal Roma İmparatorluğu'nun parçalanmış olduğu uluslararası hukuk bakımından doğrulanmıştır.
- . Dinin ve kilisenin devletler üzerindeki etkisi azalmıştır.
- . Almanya'da bölünmüş siyasi bir yapı ortaya çıkmıştır.

şeklinde ifade edince, görevlinin Avrupa'da;

- I. Mutlak Monarşi
- II. Laiklik anlayışı
- III. Ulus devlet anlayışı
- IV. Modern devletler hukuku
- V. Evrensel imparatorluklar

gibi gelişmelerden hangilerinin etkili olduğunu söylemesi beklenmez?

- A) Yalnız I   B) Yalnız IV   C) II ve III
D) I ve V   E) I, II ve IV

ket etmiştir?

- II. Almanya Kutsal Roma İmparatorluğu'nun politikalarına karşı koymuş mudur?
- III. Otuz Yıl Savaşları Avrupa'da sınır değişiklikleri meydana getirmiş midir?

gibi sorulardan hangilerinin sorulduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) II ve III
D) I ve III   E) I, II ve III

10

TARİH-11

Açık Uçlu Sorular

Aşağıda verilen soruları okuduğunuz metinden hareketle cevaplayınız.

II. VİYANA KUŞATMASI

1676 tarihinde Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın sadrazamlığa gelişi Osmanlı Devleti için bir dönüm noktasıdır. Macaristan'da Avusturya'ya karşı isyan edip Osmanlı Devleti'nin himayesini isteyen Tökeli İmre, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından Orta Macaristan Kralı ilan edilince Avusturya kralı I. Leopold'a karşı direnişe geçti. Bunu gelişme üzerine yardım isteğine olumlu bakan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa 1683 tarihinde Viyana'yı kuşattı.

Papanın çağrısı üzerine Lehistan Kralı Avusturya'ya yardım etti. Lehistan Kralının gelmesiyle büyük moral ve güç kazanan Avusturya Osmanlı Ordusunu sıkıştırdı. Kırım kuvvetlerinden yeterli destek alamayan Osmanlı ordusu dağıldı ve büyük bir bozguna uğradı. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa idam edildi.

Osmanlı ordusunun Viyana önlerinde bozguna uğraması, Avrupa'da heyecana yol açtı. Osmanlı'yı Avrupa'dan atma zamanının geldiğini düşünen papanın teşvikiyle Avusturya, Lehistan, Rusya, Venedik ve Malta'nın da dâhil olduğu Kutsal İttifak kuruldu. Osmanlı Devleti, bu ittifakta yer alan devletler ile aynı anda savaşmak zorunda kaldı.

Karlofça Antlaşması ile Kutsal İttifak'a karşı on altı yıl süren savaşlar sona erdi. Bu antlaşmayla Avusturya, Temeşvar hariç Macaristan ve Erdel'i aldı. Lehistan'a Podolya ve Ukrayna; Venedik'e Mora ve Dalmaçya kıyıları bırakıldı. Osmanlı Devleti, Karlofça Antlaşması ile ilk defa İngiltere ve Hollanda gibi yabancı devletlerin aracı buluculuğunu kabul etmek zorunda kaldı. Viyana önlerinde bozguna uğrayan Osmanlı Ordusu Avrupa karşısında geri çekiliş sürecine girmiş oldu.

1. 1683 Viyana Kuşatması'nın nedenleri nelerdir?

.....

.....

2. 1683 Viyana Kuşatması'nın sonuçları nelerdir?

.....

.....

3. II. Viyana Kuşatması sonrasında Osmanlı Devletine karşı kurulan Kutsal İttifakta yer alan devletler hangileridir?

.....

.....

4. Osmanlı Devletinin batı karşısında askeri üstünlüğünü kaybederek, geri çekilme sürecine girdiği antlaşma hangisidir?

.....

.....

5. Karlofça Antlaşması'nın Osmanlı diplomasisine en önemli etkisi ne olmuştur?

.....

.....

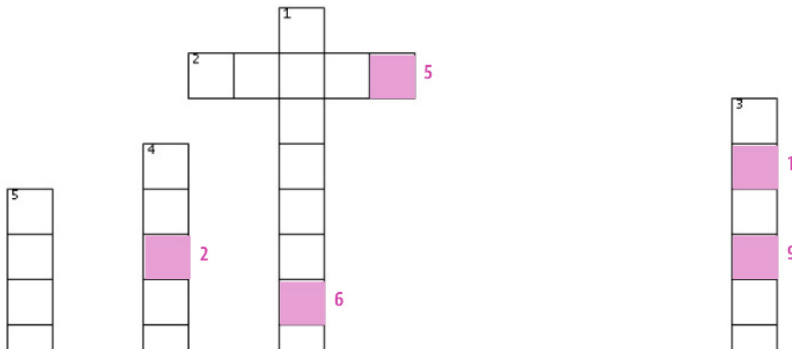
TARİH-11

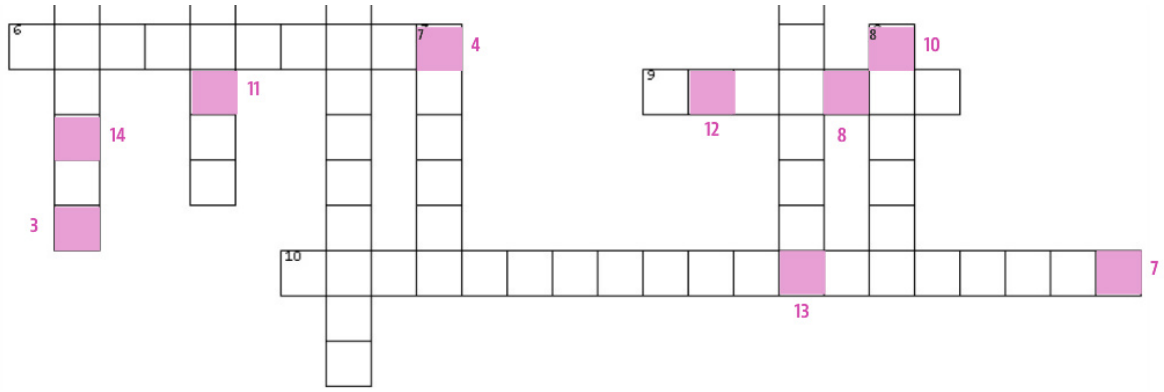
11

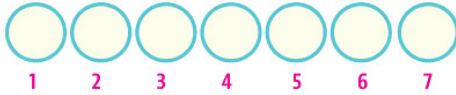
Bil-Bul-Çöz

Aşağıda yer alan bulmaca etkinliğini yaparak anahtar kelimeyi bulunuz.

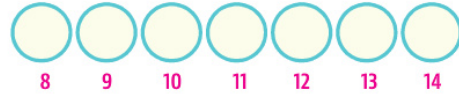

ANAHTAR KELİME

1 2 3 4 5 6 7

8 9 10 11 12 13 14

SOLDAN SAĞA

2. XVII. yüzyılın başlarında Lehistan'ın, Osmanlı Devleti'nin himayesinde bulunan Eflak, Boğdan ve Erdel'in iç işlerine müdahalesi ve Osmanlı topraklarına saldırılar düzenleyen Kazakları koruması üzerine II. Osman'ın 1621'de Lehistan ile yaptığı savaş.
6. Osmanlı Devleti'nin doğuda en geniş sınırlarına ulaştığı antlaşma.
9. Osmanlı Devleti'nin Doğu Akdeniz ve Kuzey Afrika topraklarının güvenliğini sağlama gayreti ile 1645 yılında başlayan Girit Mücadelesi hangi devlete karşı sürdürülmüştür.
10. Osmanlı Sadrazamı Damat İbrahim Paşa'nın barış isteği üzerine İngiliz ve Hollanda elçilerinin girişimiyle Avusturya ile 1718'de imzalanan antlaşma.

YUKARIDAN AŞAĞI

1. 1618 ile 1648 yılları arasında Orta Avrupa'da yapılan ve Avrupa'da birçok devletin katıldığı Habsburg hanedanına karşı mücadeleyi esas alan ve otuz yıl süren, dinsel nitelikli savaşlar.
3. On beşinci ve on altıncı yüzyıllarda ortaya çıkan, merkezileşmiş ve kapsayıcı bir iktidar yapısına sahip, siyasal iktidarı hiçbir kurum ve kişi ile paylaşmayan, katılımcı ve ulus eksenli devlet.
4. 1648'de Otuz Yıl Savaşları sona erdiren barış antlaşması.
5. Martin Luther'in öncülüğünde başlayan Almanya'daki hareketler sonrasında, Fransa'da Calvin'in (Kalven) önderliğinde gelişen hareket.
7. Kanuni Sultan Süleyman'ın, kendisine karşı Şarhken ile ittifak içine giren Safeviler üzerine düzenlediği seferler neticesinde iki devlet arasında 1555'te imzalanan antlaşma.
8. Fazıl Ahmet Paşa'nın ölümüyle sadrazam olan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, IV. Mehmet'i ikna ederek hem Macarların yardım isteğini yerine getirmek hem de Orta Avrupa'daki Avusturya'nın gücünü kırmak için sefer düzenlediği yer.

12

TARİH-11

Kelime Avı

Tarih ile ilgili kelimeleri aşağıda yer alan harflerin içinden bulunuz.

Z T V S P P A A İ A Ç N H Q F
F Y E A H A D B Ç Ş A E V O J
.

L Q A L I N I F A S R I Ş Q Y
 Z A O Ç A İ O R U R R A U M J
 D H S L A L K H O T B H N R E
 L B L T R P S A Y N K A F O P
 P O M A U F R A N S A B R D M
 H T K N K K R A C N F S K O B
 N A T S E T O R P A İ B A X S
 S A R D U N Y A Q S T U L R A
 P O L T A V A Y N E T R Y H M
 V E N E D İ K A H N İ G O A H
 A L M A N Y A A A Ö F Y N L A
 A Ç F O R A S A P R J U E İ T
 E R E T L İ G N İ A Ş A P L D

KUTSAL İTTİFAK

KARLOFÇA

FRANSA

VATİKAN

HABSBURG

PROTESTAN

MONARŞİ

RÖNESANS

HOLLANDA

SARDUNYA

BARBAROS

KALYON

PASAROFÇA

TAHMASB

POLTAVA

PATRONA HALİL

NASUH PAŞA

PRUT

VENEDİK

İNGİLTERE

ALMANYA

ÇEŞME

ARPAÇAY

TARİH-11

13

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME

- 1 - G
- 2 - Ç
- 3 - J

BOŞLUK DOLDURMA

- 1 - Zitvatorok
- 2 - İngiltere / Hollanda
- 3 - Kutsal İttifak

ÇOKTAN SEÇMELİ

- 1 - D
- 2 - C
- 3 - D

4 - A
5 - I
6 - B
7 - D
8 - C
9 - F
10 - E
11 - H

4 - Kadirga
5 - Augsburg
6 - Kalyon
7 - Prut Savaşı
8 - Venedik
9 - Diplomasi
10 - Küçük Kaynarca Antlaşması

4 - E
5 - D
6 - B
7 - D
8 - D

AÇIK UÇLU

- Avusturya baskısı sonrasında Macarların Osmanlı Devleti'nden yardım istemeleri ve bu isteğin kabul edilmesi.
-Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın Viyana'yı alarak yönetimdeki gücünü arttırma isteği.
- Merzifonlu Kara Mustafa Paşa idam edildi.
-II. Viyana Kuşatması Avrupa'yı telaşa düşüren son sefer oldu.
-Uğranılan yenilgi toprak kayıplarına ve Avrupa'dan geri çekilme sürecinin başlamasına neden oldu.
-Osmanlı ordusunun başarısızlığı Avrupa'yı harekete geçirdi.
-Haçlı zihniyeti canlandı.
-Avusturya, Lehistan, Venedik, Malta ve Rusya'nın katılımıyla Kutsal İttifak kuruldu.
-Osmanlı Devleti ilk kez müzakere yoluyla bir antlaşma imzaladı.
- Avusturya, Venedik, Lehistan, Malta ve Rusya
- Karlofça Antlaşması.
- Osmanlı Devleti, Karlofça Antlaşması ile ilk defa İngiltere ve Hollanda gibi yabancı devletlerin ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kaldı.

BİL-BUL-ÇÖZ

1- Otuz Yıl Savaşları	6- Ferhat Paşa
2- Hotin	7- Amasya
3- Modern Devlet	8- Viyana
4- Vestfalya	9- Venedik
5- Kalvenizm	10- Pasarofça Antlaşması

Anahtar Kelime: OSMANLI DEVLETİ

KELİME AVI

Z T V S R P A A İ A G N H Q F
F Y E A H A D B Ç S A E V O J
L Q A L T N T F A S R T Ş Q Y
Z A O Ç A İ O R U R R A U M J
D H S L A L K H O T B H N R E
L B L T R P S A Y N K A F O P
P O M A U F R A N S A B R D M
H T K N K K R A C N F S K Q B
N A T S E T O R P A I B A X S
S A R D U N Y A Q S T U L R A
P O L T A V A Y N E T R Y H M
V E N E D İ K A H N I G O A H
A L M A N Y A A A Ö F Y N L A
A Ç F O R A S A P R J U E İ T
E R E T L İ G N İ A Ş A P L D

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>